Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (siedma komora)

zo 14. júla 2021 *

„Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia prijaté s ohľadom na situáciu vo Venezuele – Zmrazenie finančných prostriedkov – Zoznamy osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa uplatňuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov – Ponechanie mena žalobcu na zoznamoch – Nesprávne posúdenie“

Vo veci T-35/19,

Antonio José Benavides Torres, bydliskom v Caracase (Venezuela), v zastúpení: L. Giuliano a F. Di Gianni, advokáti,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: S. Kyriakopoulou, V. Piessevaux, P. Mahnič a A. Antoniadis, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh podaný na základe článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Rady (SZBP) 2018/1656 zo 6. novembra 2018, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2017/2074 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu vo Venezuele (Ú. v. EÚ L 276, 2018, s. 10), a vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) 2018/1653 zo 6. novembra 2018, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) 2017/2063 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu vo Venezuele (Ú. v. EÚ L 276, 2018, s. 1), pokiaľ ide o akty týkajúce sa žalobcu,

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora),

v zložení: predseda komory R. da Silva Passos, sudcovia I. Reine (spravodajkyňa) a L. Truchot,

tajomník: B. Lefebvre, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. septembra 2020,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok [1]

[*omissis*]

Právny rámec

[*omissis*]

O veci samej

[*omissis*]

43 Na tento účel súdu Únie prináleží pristúpiť k tomuto preskúmaniu a prípadne vyzvať príslušný orgán Únie, aby predložil informácie alebo dôkazy, či už dôverné, alebo nie, ktoré sú relevantné pre toto preskúmanie (pozri rozsudok z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 120 a citovanú judikatúru; rozsudok z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, bod 65).

44 V prípade pochybností je totiž úlohou príslušného orgánu Únie, aby preukázal dôvodnosť dôvodov uplatňovaných proti dotknutej osobe, pričom táto osoba nie je povinná predložiť opačné dôkazy svedčiace o neexistencii ich dôvodnosti (rozsudky z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 121, a z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, bod 66).

45 Nevyžaduje sa, aby uvedený orgán na tento účel predložil súdu Únie všetky informácie a dôkazy týkajúce sa dôvodov uvedených v akte, ktorého zrušenie sa žiada. Je však potrebné, aby boli dôvody použité proti dotknutej osobe podložené informáciami alebo dôkazmi (rozsudky z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 122, a z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, bod 67).

46 Pokiaľ ide o dôkazy, ktoré možno predložiť, zásada, ktorá prevažuje v práve Únie, je zásada slobodného predkladania dôkazov [rozsudok zo 6. septembra 2013, Persia International Bank/Rada, T-493/10, EU:T:2013:398, bod 95 (neuverejnený)].

47 Vzhľadom na tieto zásady treba posúdiť, či sa Rada pri rozhodovaní v napadnutých aktoch o ponechaní mena žalobcu na sporných zoznamoch po pravidelnom preskúmaní dopustila nesprávneho posúdenia.

48 V prvom rade treba uviesť, že skutočnosť, že dôvody zachovania mena žalobcu v sporných zoznamoch odkazujú na skutočnosti, ktoré nastali pred prijatím napadnutých aktov a boli k tomuto dňu ukončené, nevyhnutne neznamená obsolétnosť reštriktívnych opatrení ponechaných voči nemu týmito aktmi. Keďže Rada sa zjavne rozhodla odkázať v dôvodoch zachovania mena žalobcu v sporných zoznamoch na konkrétne situácie zahŕňajúce Bolívarovskú národnú gardu, ktorej velil, do úvahy prichádza len konanie v minulosti. Takýto odkaz preto nemožno považovať za irelevantný len z dôvodu, že k danému konaniu došlo vo viac či menej dávnej minulosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. februára 2020, Amisi Kumba/Rada, T-163/18, EU:T:2020:57, bod 83 a citovanú judikatúru).

[1] Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

49 Tento výklad je potvrdený článkom 13 druhým odsekom rozhodnutia 2017/2074, zmeneného rozhodnutím 2018/1656, napadnutým v prejednávanej veci, podľa ktorého rozhodnutie 2017/2074 podlieha neustálej revízii a podľa potreby sa obnoví alebo zmení, ak Rada dospeje k záveru, že jeho ciele neboli dosiahnuté. Takéto ustanovenie teda umožňuje Rade ponechať na sporných zoznamoch mená osôb pri zachovaní dôvodov ich pôvodného zápisu bez toho, aby sa dotknuté osoby dopustili nového porušenia ľudských práv počas obdobia predchádzajúceho preskúmaniu, ak je to odôvodnené vzhľadom na všetky relevantné okolnosti, a najmä vzhľadom na to, že neboli dosiahnuté ciele sledované reštriktívnymi opatreniami (pozri analogicky rozsudok z 12. februára 2020, Amisi Kumba/Rada, T-163/18, EU:T:2020:57, bod 84 a citovanú judikatúru).

50 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že reštriktívne opatrenia majú ochrannú a pojmovo predbežnú povahu a ich platnosť vždy závisí od trvania skutkových a právnych skutočností, ktoré viedli k ich prijatiu, ako aj od potreby ich ponechania v platnosti, aby sa dosiahol ich cieľ. Pri pravidelnom preskúmaní týchto reštriktívnych opatrení tak prináleží Rade, aby vykonala aktualizované posúdenie situácie a vypracovala zhodnotenie vplyvu takýchto opatrení, aby určila, či tieto opatrenia umožnili dosiahnuť ciele sledované pôvodným zápisom mien dotknutých osôb a subjektov do sporného zoznamu alebo či je stále možné vyvodiť vo vzťahu k uvedeným osobám a subjektom rovnaký záver (rozsudok z 12. februára 2020, Amisi Kumba/Rada, T-163/18, EU:T:2020:57, body 58 a 59).

51 Treba teda najprv preskúmať, či Rada v čase prijatia napadnutých aktov vykonala aktualizované posúdenie skutkových a právnych okolností, ktoré viedli k uloženiu reštriktívnych opatrení voči žalobcovi, ktoré odôvodňovali ich ponechanie v platnosti na účely dosiahnutia cieľa, ktorý sledovali.

52 Rada v tejto súvislosti založila prijatie predmetných reštriktívnych opatrení na neustálom zhoršovaní demokracie, právneho štátu a ľudských práv vo Venezuele, pričom vyjadrila najmä svoje znepokojenie nad početnými správami o porušovaní ľudských práv a neprimeranom použití sily a vyzvala venezuelské orgány, aby dodržiavali venezuelskú Ústavu a zásady právneho štátu a zabezpečili zaručenie základných práv a slobôd vrátane práva na pokojné demonštrácie (pozri v tejto súvislosti odôvodnenia 1 až 6 rozhodnutia 2017/2074). Na tento účel mali reštriktívne opatrenia za cieľ vyvíjať nátlak na osoby považované za zodpovedné za závažné nedodržiavanie alebo porušovanie ľudských práv, alebo potláčanie občianskej spoločnosti a demokratickej opozície, a na osoby, subjekty a orgány, ktorých konania, politiky alebo činnosti ohrozujú demokraciu alebo právny štát vo Venezuele, ako aj na osoby, subjekty a orgány, ktoré sú s nimi spojené (pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 7 rámcového rozhodnutia 2017/2074).

53 Meno žalobcu bolo teda zapísané do sporných zoznamov rozhodnutím 2018/90 a vykonávacím nariadením 2018/88, a to z dôvodu, že zastával funkciu predsedu vlády obvodu hlavného mesta a do 21. júna 2017 zastával funkciu generála Bolívarovskej národnej gardy a že bol zapojený do potláčania venezuelskej občianskej spoločnosti a demokratickej opozícii a zodpovedný za závažné porušenia ľudských práv, ktorých sa pod jeho velením dopustila Bolívarovská národná garda, a že jeho činnosť a politika vo funkcii generála Bolívarovskej národnej gardy, vrátane jeho vedúcej úlohy pri policajných zásahoch proti demonštráciám civilného obyvateľstva, a keď verejne presadzoval právomoci vojenských súdov súdiť civilistov, narušili fungovanie právneho štátu vo Venezuele.

54 V rozsudku z dnešného dňa Benavides Torres/Rada (T-245/18, neuverejnený), Všeobecný súd uviedol, že Rada sa mohla oprávnene domnievať, že Bolívarovská národná garda – pod velením žalobcu – neprimerane použila silu v rámci udržiavania poriadku počas demonštrácií civilného

obyvateľstva a že vzhľadom na všeobecný kontext situácie vo Venezuele sa žalobca podieľal na potláčaní venezuelskej občianskej spoločnosti a demokratickej opozície a že bol zodpovedný za vážne porušovania ľudských práv, ktorých sa pod jeho velením dopustila Bolívarovská národná garda.

55 Žalobca nespochybňuje, že tak funkcia predsedu vlády obvodu hlavného mesta, ako aj funkcia generála Bolívarovskej národnej gardy sú vo Venezuele veľmi vysoké funkcie a že z dôvodu, že vykonával tieto funkcie bolo možné žalobcu považovať za osobu, ktorá zastáva funkcie so zodpovednosťou v rámci venezuelského inštitucionálneho systému, a že bol pri výkone týchto funkcií plne prepojený najmä s venezuelským režimom.

56 Okrem toho je nesporné, že v čase prijatia napadnutých aktov nedošlo vo Venezuele k zmene vládnuceho režimu.

57 Napriek tomu je potrebné uviesť, že v čase prijatia napadnutých aktov 6. novembra 2018 žalobca už približne jeden a pol roka, konkrétne od 21. júna 2017, nevykonával funkciu generála Bolívarovskej národnej gardy. Okrem toho, ako uvádza žalobca, bez toho, aby to Rada spochybnila, žalobca tiež ukončil výkon funkcie predsedu vlády obvodu hlavného mesta 4. januára 2018, teda približne desať mesiacov pred prijatím napadnutých aktov v prejednávanej veci.

58 Za týchto okolností, vzhľadom na to, že v čase prijatia napadnutých aktov nedošlo k zmene vládnuceho režimu vo Venezuele, bolo relevantné, aby Rada k tomuto dátumu preskúmala väzby, ktoré mal žalobca s vládou, ktorá bola pri moci, s cieľom posúdiť pretrvávanie skutkových a právnych okolností, ktoré viedli k prijatiu reštriktívnych opatrení voči žalobcovi, a nevyhnutnosti ich ponechania v platnosti na dosiahnutie ich cieľa, ako bolo pripomenuté v bode 52 vyššie.

59 Zo spisu pritom vyplýva, že ponechanie mena žalobcu na sporných zoznamoch bolo odôvodnené tými istými skutočnosťami, ktoré sa uvádzali na podporu jeho pôvodného zápisu (pozri bod 13 vyššie). Na pojednávaní totiž Rada potvrdila, že pri preskúmaní, ktoré viedlo k prijatiu napadnutých aktov, nezohľadnila žiadnu skutočnosť, ktorá nastala po aktoch, ktoré pôvodne zaradili meno žalobcu do sporných zoznamov.

60 Je pravda, že treba konštatovať, že medzi ukončením výkonu funkcie predsedu vlády obvodu hlavného mesta a prijatím napadnutých aktov uplynulo značné obdobie, a to viac ako desať mesiacov. V tejto súvislosti treba uviesť, že Rada v rámci aktualizovaného posúdenia, ktoré bola povinná vykonať pri preskúmaní predmetných reštriktívnych opatrení, nepreukázala, a dokonca ani netvrdila, že nemala k dispozícii informáciu o tom, že žalobca prestal vykonávať funkciu predsedu vlády obvodu hlavného mesta.

61 Treba však pripomenúť, že mechanizmus preskúmania reštriktívnych opatrení zavedený rozhodnutím 2017/2074 stanovuje, že osoby, na ktoré sa vzťahujú tieto reštriktívne opatrenia, sú vyzvané, aby sa v určitej lehote prihlásili so žiadosťou o preskúmanie rozhodnutia. V tejto súvislosti z článku 8 tohto rozhodnutia vyplýva, že Rada umožní osobe, ktorej sa reštriktívne opatrenia týkajú, predložiť pripomienky a že preskúma svoje rozhodnutie, ak sa predložia pripomienky alebo zásadné nové dôkazy. Osoba, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, tak vie najlepšie informovať Radu o každej zmene, ku ktorej došlo v jej konkrétnej situácii.

62 Pokiaľ ide o žalobcu, Rada listom z 3. apríla 2018 osobitne vyzvala jeho zástupcu, aby do 1. septembra 2018 predložil svoje prípadné pripomienky v rámci každoročného preskúmania predmetných reštriktívnych opatrení (pozri bod 15 vyššie). Zo spisu však vyplýva, že žalobca informoval Radu o vývoji svojej situácie až 30. októbra 2018, teda niekoľko dní pred prijatím napadnutých aktov, ako bolo konštatované v bode 17 vyššie, pričom musel vedieť, že Rada mala prijať rozhodnutie o ponechaní alebo neponechaní dotknutých reštriktívnych opatrení v platnosti najneskôr do 14. novembra 2018 (pozri bod 11 vyššie).

63 Okrem toho treba uviesť, že medzi obdobím, keď bol žalobca generálom Bolívarovskej národnej gardy a predsedom vlády obvodu hlavného mesta, a obdobím, keď už tieto funkcie nevykonával, nedošlo vo Venezuele k zmene vládnuceho režimu. Zo spisu pritom nevyplýva a ani žalobca, ktorý bol v tejto súvislosti osobitne vypočutý na pojednávaní, netvrdil, že ukončenie jeho rôznych verejných funkcií bolo rozhodnutím, ktoré sám prijal v reakcii na zásahy do zásad právneho štátu a demokracie vo Venezuele s cieľom dištancovať sa od takýchto zásahov [pozri analogicky rozsudky z 26. marca 2019, Boshab a i./Rada, T-582/17, neuverejnený, EU:T:2019:193, bod 152, a z 12. februára 2020, Kande Mupompa/Rada, T-170/18, EU:T:2020:60, bod 131 (neuverejnený)].

64 Za týchto okolností vzhľadom na neexistenciu dôkazov a skutočností o opaku sa Rada mohla oprávnene domnievať, že v čase prijatia napadnutých aktov bol žalobca naďalej prepojený s vládnucim režimom vo Venezuele, ktorý sa nezmenil v porovnaní s okamihom, keď v rámci svojich funkcií veliteľa Bolívarovskej národnej gardy narušil demokraciu a právny štát vo Venezuele.

65 Predchádzajúce úvahy nemožno v rozpore s tvrdením žalobcu považovať za vytvorenie domnienky v neprospech žalobcu alebo prenesenie dôkazného bremena na neho. Uvedené úvahy znamenajú len to, že odkaz v dôvodoch napadnutých aktov na funkcie, ktoré predtým vykonával žalobca, preukazuje, že Rada sa domnievala, že žalobca z tohto dôvodu zostal spojený s vládnucim režimom vo Venezuele, a že nemala vedomosť o žiadnej skutočnosti, na základe ktorej by bolo možné túto domnienku vyvrátiť (pozri analogicky rozsudok z 22. apríla 2015, Tomana a i./Rada a Komisia, T-190/12, EU:T:2015:222, bod 167).

66 V dôsledku toho treba jediný žalobný dôvod, a teda aj žalobu v celom jej rozsahu zamietnuť.

O trovách

67 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku sa účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, uloží povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemala vo veci úspech, znáša vlastné trovy konania a je potrebné uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania Rady v súlade s jej návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Pán Antonio José Benavides Torres je povinný nahradiť trovy konania.

da Silva Passos Reine Truchot

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. júla 2021.

Podpisy